

Sygn. akt VI Ga 217/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Anna Walus – Rząsa (spr.)

SO Beata Hass – Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: A. S.

przeciwko: (...) Spółce z o.o. w R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie
V Wydziału Gospodarczego z dnia 10 kwietnia 2014 r., sygn. akt V GC 1715/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego F.

w R. na rzecz powoda A. S. kwotę

1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 217/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 października 2014r

--	--

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy z dnia 10.04.2014r, sygn. akt V GC 1715/13 zasądził od pozwanego P.w R. na rzecz powoda A. S. kwotę 29. 520,00 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy pięćset dwadzieścia złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami od kwoty:

-11070 zł od dnia 31 maja 2013r. do dnia zapłaty,

-11070 zł od dnia 18 czerwca 2013r. do dnia zapłaty,

-7380 zł od dnia 17 sierpnia 2013r. do dnia zapłaty oraz w pkt. II kwotę 1476,00 zł tytułem kosztów sądowych i kwotę 2417,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powyższego podał, że powód A. S. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Sp. z o. o. w R. kwoty 29. 520,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od wskazanych w pozwie kwot i dat, oraz kosztami procesu.

Wskazał, iż realizując umowę zawartą z pozwanym powód świadczył na jego rzecz usługi polegające na pełnieniu czynności kierownika budowy

i koordynatora dla zadania inwestycyjnego w R. przy ul. (...)

i na jej podstawie strony uzgodniły wynagrodzenie miesięczne na kwotę 11 070,00 zł brutto. Pozwany jednak nie wywiązał się z umowy i nie zapłacił faktur za miesiące: kwiecień i maj. Powód wypowiedział w/w umowę w dniu 22.07.2013 r., w związku z czym faktura za miesiąc lipiec została stosunkowo obniżona do kwoty 7 380,00 zł brutto.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty, pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania.

Pozwany przyznał, iż łączyła go z powodem umowa o świadczenie usług.

Wskazał jednak, iż w kwietniu 2013 r. zrealizowano około 20 % robót,

a w maju, czerwcu i lipcu inwestycja została wstrzymana. Podał ponadto, iż poinformował powoda o wstrzymaniu wypłaty wynagrodzenia przez okres wstrzymania prac, na co powód wyraził zgodę, a zatem dochodzone przez powoda roszczenie jest bezpodstawne.

W ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy podał, że strony niniejszego postępowania są przedsiębiorcami. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarły w dniu 02.01.2013 r. umowę, na podstawie której powód jako wykonawca zobowiązał się pełnić czynności kierownika budowy i koordynatora dla zadania inwestycyjnego pod nazwą „Rozbudowa i nadbudowa budynku w R. przy ul. Kopernika (...) (...), Obr (...) oraz przebudowa podwórka na działce (...) obr (...)” . Ponadto ustaliły szczegółowo w § 2 umowy zakres usług będących jej przedmiotem, a w § 3 wynagrodzenie wykonawcy na kwotę 9 000,00 zł netto miesięcznie oraz określiły, iż należności będą regulowane na podstawie miesięcznych faktur częściowych, w terminie 14 dni od daty ich wystawienia przelewem na konto wykonawcy.

Następnie ustalił, że powód, zgodnie z umową łączącą strony, wystawiał faktury VAT: za miesiąc kwiecień (nr (...) na kwotę 11 070,00 zł brutto), maj (nr (...) na kwotę 11 070 brutto), czerwiec, oraz lipiec (nr (...) na kwotę 7 380,00). Podał, że pozwany uregulował należność z tytułu faktury wystawionej za miesiąc czerwiec (okoliczność bezsporna); zaś z uwagi na nieuregulowanie należności z tytułu pozostałych faktur, powód w dniu 22.07.2013 r. wypowiedział umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Wypowiedzenie zostało zaakceptowane, a faktura za miesiąc lipiec została stosunkowo obniżona do kwoty 7 380,00 zł.

Sąd ten także podał, że powód pełnił obowiązki kierownika budowy,

a prowadzone roboty zostały wstrzymane z uwagi na czasowy brak środków,

lecz wskazał, iż pomimo tego na takiej budowie musi być zapewniony kierownik budowy. Ustalił także, że strony rozmawiały na temat wysokości wynagrodzenia w tym okresie do czasu wznowienia prac, ale nie dokonano wiążących ustaleń.

W dalszej części Sąd Rejonowy odniósł się do wiarygodności dowodów stanowiących podstawę powyższych okoliczności podając, że oparł się na dowodach dokumentów prywatnych, nie kwestionowanych przez strony

postępowania i nie budzących wątpliwości Sądu co do ich autentyczności i prawdziwości, a nadto korelujących z zeznaniami słuchanego w charakterze powoda A. S., którym to zeznaniom Sąd dał wiarę w całości.

Sąd Rejonowy wskazał, że pominiął, przy ustalaniu stanu faktycznego znacznej mierze dowody z zeznań świadków: K. M. i M. Z., jako że w żaden sposób nie przyczyniły się do wyjaśnienia okoliczności spornych, tj. wykazania czy i w jakim zakresie pomiędzy stronami doszło do wiążącej zmiany postanowień umowy, zaś pozwany w swych zeznaniach nie potwierdził, że doszło do ustalenia nowych warunków umowy.

W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy podał, że poza sporem

w niniejszym postępowaniu pozostawało, iż strony łączyła umowa

o świadczenie usług z dnia 02.01.2013 r., jak również treść oraz fakt jej wypowiedzenia przez powoda pismem w dniu 22.07.2013 r.

Sporną kwestią pozostawało, zdaniem Sądu Rejonowego, czy pomiędzy stronami doszło do ustaleń w zakresie obniżenia wysokości wynagrodzenia należnego powodowi z tytułu świadczonych usług na podstawie zawartej umowy. Sąd ten przyjął, iż zgodnie z zasadą ustanowioną w art. 6 kc, to na pozwanym, jako osobie wywodzącej skutki prawne z powyższego faktu, spoczywał ciężar jego udowodnienia.

W ocenie Sądu Rejonowego, pozwany nie podołał swojemu obowiązkowi procesowemu, albowiem za pomocą zaoferowanych dowodów nie wykazał faktu zmiany postanowień umowy w zakresie wynagrodzenia należnego powodowi. W szczególności, dowody z zawnioskowanych na tę okoliczność zeznań świadków nie wykazały, w ocenie Sądu Rejonowego, jakoby umowa łącząca strony została zmodyfikowana w zakresie wynagrodzenia należnego powodowi z tytułu świadczenia usług na rzecz pozwanego. Z tych też względów twierdzenia pozwanego, jako nie poparte żadnymi dowodami, Sąd ten uznał za nieudowodnione. Podał dodatkowo, iż okolicznością bezsporną był fakt, iż pozwany uregulował swoją należność za miesiąc czerwiec w ustalonej w umowie wysokości, co uzasadnia to, zdaniem tego Sądu, tym bardziej żądanie wynagrodzenia za wcześniejsze miesiące, tj. kwiecień i maj.

Reasumując, Sąd Rejonowy stwierdził, że powód wykazał swoje żądanie tak co do zasady, jak i wysokości, która wynika zarówno z treści umowy, jak i wystawionych faktur VAT.

Na koniec, na marginesie powyższych okoliczności wskazał, iż zawarta pomiędzy stronami umowa wprowadziła wymóg formy pisemnej- pod rygorem nieważności, dla zmiany jej postanowień; a zatem co do zasady, tylko w takiej formie strony mogłyby wiążąco zmienić essentialia negotii zawartej umowy, czego strona pozwana na której spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, nie wykazała. Ponadto podał, że jakkolwiek zasadą w procesie cywilnym jest niedopuszczalność dowodu ze świadków lub przesłuchania stron w przypadku wymogu zachowania formy pisemnej dla czynności prawnej (art. 74 kc w zw. z art. 246 kpc), jednakże Sąd w myśl art. 247 in fine kpc dopuścił zawnioskowane przez pozwanego dowody. Niemniej jednak, przeprowadzone postępowanie dowodowe, jak już podniesiono, w ocenie Sądu Rejonowego, nie wykazało zasadności i wiarygodności twierdzeń pozwanego.

Z tych też względów Sąd Rejonowy na podstawie art. 750 w zw. z art. 734 § 1 kc, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę jak w pkt I wyroku; zaś o odsetkach ustawowych od zasądzonych kwot, Sąd ten orzekł zgodnie z żądaniem powoda, na podstawie art. 481 § 1 kc.

Orzeczenie o kosztach znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 kpc.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pozwany zarzucając mu błąd

w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, który miał istotne znaczenie w okolicznościach niniejszej sprawy polegający na :

- przyjęciu , iż pomiędzy stronami nie doszło do ustaleń w zakresie obniżenia wysokości wynagrodzenia należnego powodowi z tytułu świadczeń usług na podstawie zawartej umowy za okres zatrzymania realizacji inwestycji w sytuacji gdy umowa nie była przez powoda wykonywana;

- przyjęciu , iż wynagrodzenie dla powoda za miesiąc czerwiec 2013r zostało zapłacone przez pozwaną spółkę , a nie przez podmiot trzeci;

naruszenie przepisów prawa procesowego tj.

- art. 233 kpc ,które miały wpływ na wynik postępowania poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny

z naruszeniem zasad logiki i doświadczenia życiowego , a polegające na uznaniu, że pomiędzy stronami nie doszło do ustaleń w zakresie obniżenia wynagrodzenia należnego powodowi z tytułu świadczonych usług w sytuacji zatrzymania inwestycji;

- art. 328 par 2 kpc i art. 233 kpc polegające na niewskazaniu podstawy prawnej

rozstrzygnięcia i wybiórczej ocenie dowodów zgromadzonych w sprawie

w szczególności poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku z jakich przyczyn dał wiarę zeznaniom powoda oraz nie wyjaśnieniu dlaczego nie przeprowadził dowodu z zeznań prezesa zarządu pozwanej spółki;

- art. 247 kpc w zwz .a art. 227 kpc polegające na niedopuszczeniu wnioskowanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty dowodu z przesłuchania

w charakterze strony pozwanej – Prezesa Zarządu pozwanej spółki;

naruszenie prawa materialnego tj.:

- art. 744 kc polegające na błędnym przyjęciu , iż wynagrodzenie dla przyjmującego zlecenie należne jest wynagrodzenie, mimo nie wykonania zlecenia , chociaż powód nie wykazał ,iż dołożył wszelkich starań w celu wykonania umowy i dołożył w zakresie należytej staranności . zaś niewykonanie czynności nastąpiło na wskutek okoliczności za które nie ponosi odpowiedzialności.

Opierając się na tych zarzutach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Wniósł również o przeprowadzenie dowodu na podstawie art. 381 kpc

z zeznań strony pozwanej w osobie Prezesa Zarządu Pozwanej spółki z uwagi na jego niedopuszczenie przez Sąd Rejonowy.

W pisemnych motywach podał ,że zgodnie z treścią art. 744 kc wynagrodzenie należy się dopiero po wykonaniu zlecenia , zaś w umowie łączącej strony nie przewidziano sytuacji ,że wynagrodzenie miałyby być płatne z góry.

Zarzucił brak rozpoznania istoty sprawy z uwagi na brak odniesienia się

i pominięcie dowodu z zeznań strony pozwanej w osobie Prezesa Zarządu pozwanej spółki.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu podnosząc ,że orzeczenie Sądu I instancji jest prawidłowe.

W dalszej kolejności odniósł się do poszczególnych zarzutów podniesionych

w apelacji.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze poszczególne zarzuty apelacji należy na wstępie podnieść ,że

dowody osobowe w postaci zeznań świadków i stron należy oceniać

kompleksowo i w powiązaniu z resztą zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, opierając się w tym względzie za zasadach doświadczenia życiowego, logicznego rozumowania, intensywności oddziaływania danego dowodu na przekonanie sędziowskie, prawidłowej interpretacji konkretnych zeznań. Ponadto w ocenie zeznań świadków, stron należy brać pod uwagę zgodność logiczną (zawartość), szczerłość wypowiedzi , ton i styl wypowiedzi ; osobowe czynniki zewnętrzne i na tym tle postrzeżenie , zapamiętywanie

i komunikowanie spostrzeżeń.

Analiza zeznań świadków i stron przeprowadzonych przez Sąd Rejonowy i ich ocena przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku odpowiada tym kryteriom, zaś zarzuty apelacji nie podważyły tej oceny.

Należy w tym miejscu podnieść , wbrew zarzutom apelacji, że Sąd Rejonowy wskazał i przekonująco wyjaśnił dlaczego dał wiarę zeznaniom powoda , a odmówił tego zeznaniom pozwanego odnosząc je do całego materiału dowodowego sprawy. Należy w tym miejscu zauważyć ,że przesłuchany w charakterze pozwanego M. C. podał ,że umowa łącząca strony została wypowiedziana przez Prezesa Zarządu pozwanej spółki

z powodu niewłaściwego wykonywania obowiązków przez powoda (k- 76).

Pozwany nie wskazał w sprzeciwie od nakazu zapłaty powyższej okoliczności,

zaś w aktach sprawy zalega jedynie wypowiedzenie w/w umowy przez powoda i wskazanie powyższego już w pozwie. To również podważa wiarygodność zeznań strony pozwanej.

Omawiając ten zarzut należy mieć także na uwadze poniższe rozważania.

Należy je zacząć od tego ,że przy ocenie zarzutu naruszenia art. 233 kpc w sposób wskazany w apelacji wypada podnieść , że zgodnie z treścią art. 233 par.1 kpc sądy pierwszej instancji lub drugiej instancji, dając lub odmawiając wiary zeznaniom dowodowym kierują się wyłącznie własnym przekonaniem (por. wyrok SN z dnia 14.12.2001r, V CKN 561/00).

Ponadto wypada zaznaczyć, że swobodna ocena sędziego wynika nie tylko z władzy sędziowskiej, ale także z prawa pozytywnego, często posługującego się pojęciami niedookreślonymi i klauzulami generalnymi. Treść orzeczenia zależy również od rezultatów wykładni , które mogą być różne , w zależności od jej przedmiotu, metod oraz podmiotu , który jej dokonuje. Z istoty wykładni wynika więc wiele możliwych interpretacji, a sam fakt wykładni z natury rzeczy nacechowany jest subiektywizmem.(por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 14.02.2007, II CNP 70/06).

Zastrzeżona dla sądu swobodna ocena dowodów nie opiera się na ilościowym porównaniu przedstawionych przez świadków spostrzeżeń

i wniosków , lecz na odpowiadającej zasadom logiki powiązaniu ujawnionych w postępowaniu dowodowym okoliczności w całość zgodną z doświadczeniem życiowym (orz. SN z dnia 20.03.1980r.,III URN 175/79).

Analiza treści motywów Sądu I instancji wskazuje jednoznacznie, że oceny dowodów dokonano w całości i w wzajemnej korelacji konkretnych dowodów. Zdaniem Sądu Okręgowego skarżący w żaden racjonalny sposób nie podważył oceny w/w dowodów i dokonania na ich podstawie ustaleń faktycznych.

Przechodząc do zarzutu apelacji dotyczący art. 247 kpc i art. 227 kpc na wstępie należy podnieść, że przepis 299 kpc określa relacje dowodu

z przesłuchania stron do całokształtu materiału dowodowego zebranego

w danej sprawie, traktując wypowiedź dowodową strony jedynie jako ewentualnie- w zależności od okoliczności – jako uzupełnienie materiału dowodowego. Z tego przepisu wynikają również konsekwencje zarówno co do momentu, w którym może zapaść decyzja sądu o przeprowadzeniu dowodu

z przesłuchania stron, jak też co do zakresu przedmiotowego tego dowodu. Ograniczenia te są konsekwencją założenia o nikłej wartości dowodowej wypowiedzi osoby zainteresowanej wynikiem postępowania. Ponadto Sąd nie ma obowiązku zarządzenia przesłuchania stron, jeśli na podstawie już przeprowadzonych dowodów wyrobi sobie przekonanie o prawidłowości lub nieprawidłowości istotnych faktów spornych; choćby strona o to wniosła, pragnąc tą drogą obalić inne dowody (por. orz. SN z dnia 17.01.1966r,

nr 9 poz.209 oraz glosa W. Siedlecki do wyroku SN z 24.03.1969r,III CRN 419/68, OSNCP 1969, nr 12 poz. 231, orz. SN z dnia 17.11.1946r.,C III 719/45). Od oceny sędziego zależy, czy uzna postępowanie dowodowe za wystarczające i przeprowadzenie dalszych dowodów za zbędne.

Mając na uwadze powyższe należy zauważyć, że Sąd Rejonowy wezwał na rozprawę w dniu 3.04.2014r stronę pozwaną bez wskazania konkretnych osób – choć pozwany je wskazał w sprzeciwie od nakazu zapłaty i tak żądał przeprowadzenia powyższego dowodu. Mimo takiego wezwania na rozprawę w tym dniu za stronę pozwaną stanął jedynie M. C. (2). Sąd I instancji gdy dopuścił dowód z przesłuchania stron na tej rozprawie i przeprowadził go poprzez przesłuchanie w charakterze pozwanego obecnego na sali rozpraw M. C., to pełnomocnik pozwanego nie oponował przeciw temu, ani nie wnosił o uzupełnienie postępowania dowodowego. W tej sytuacji nie można stwierdzić, że Sąd Rejonowy nie dopuścił dowodu z przesłuchania strony pozwanej w osobie Prezesa Zarządu, skoro mimo wezwania na rozprawę on się stanął, swojej nieobecności nie usprawiedliwił i brak było wniosku o uzupełnienie postępowania dowodowego w tym zakresie. W tej sytuacji Sąd Rejonowy nie odniósł się do powyższego, albowiem dowód z zeznań stron przeprowadził, a obecni na sali rozpraw pełnomocnicy nie podnosili, że Sąd nie przeprowadził dowodów zawnioskowanych przez nich w składanych pismach procesowych (por. orz. SN z dnia 9.12.1998r, I PKN 505/98).

Z tych też względów Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku skarżącego o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania pozwanego w osobie Prezesa Zarządu na podstawie art. 381 kpc uznając dodatkowo, że nie zachodzą przesłanki wskazane w dyspozycji tego przepisu i nie dopatrył się w tych okolicznościach naruszenia art. 328 par 2 kpc i art. 233 kpc.

Oceniając zaś zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 233 kpc oraz art. 744 kc, albowiem są one zdaniem Sądu Okręgowego są one z sobą powiązane to na wstępie należy podnieść, że umowa z dnia 2.01.2013r w sposób konkretny wskazywała, że jej przedmiotem było pełnienie czynności Kierownika Budowy i Koordynatora dla określonego tam zadania inwestycyjnego; strony określiły również w par 3 terminy i sposób regulowania wynagrodzenia za wykonane czynności. Zostało tam postanowione, że będzie to wynagrodzenie miesięczne i tak będzie płatne – na podstawie wystawianych przez powoda faktur.

W tej sytuacji wywody skarżącego, że należności powoda są przedwczesne, albowiem winny być wypłacone dopiero po wykonaniu zlecenia należy ocenić jako bezzasadne. Przemawia za tym również to, że powód jako kierownik budowy pełniący tę funkcję na podstawie w/w umowy odpowiadał za prawidłowe wykonywanie swoich obowiązków i ponosił z tego tytułu nie tylko odpowiedzialność zawodową, ale i karna; bardzo istotne jest także to, że prawa i obowiązki jakie nakłada ustawodawca na uczestników prawa budowlanego w rozdziale trzecim ustawy – Prawo budowlane w sposób

decydujący wpływają na kształt zawieranych umów cywilnoprawnych; wprowadzone w ten sposób ograniczenia w zakresie regulowania problematyki stosunków zobowiązaniowych mają charakter bezwzględnie obowiązujący

i wiążą strony umowy cywilnoprawnej niezależnie od tego czy zostały zamieszczone w umowie czy też nie. Dlatego w ramach zawieranej umowy nie tylko nie można wyłączyć stosowania przewidzianych prawem budowlanych szczegółowych postanowień w tym zakresie, ale także nie można ich ograniczyć; pominięcie w zawieranej umowie jakichkolwiek postanowień

w tym zakresie nie znosi i nie wyłącza odpowiedzialności uczestników procesu budowlanego z tytułu ciężących na nich ustawowo określonych obowiązków.

Przez pryzmat powyższego należy oceniać treść umowy łączącej strony oraz pozostałe dowody w tym i zeznania stron w zakresie oceny podstaw zmiany zasad wypłacania wynagrodzenia powodowi; to również należy mieć na uwadze przy ustalaniu, że wynagrodzenie należne powodowi za wykonywane czynności kierownika budowy były płatne - zgodnie z wolą stron – miesięcznie.; poza tym nie może umknąć, że strony łączyła umowa o usługi, która jest z swej istoty umową należytą staranności.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że przedmiotowa inwestycja nie była wstrzymana formalnie na podstawie prawa budowlanego,

a więc argumenty pozwanych o braku podstaw do zapłaty należności dla powoda nie można uznać za zasadne; szczególnie, że ta okoliczność pojawiła się dopiero na etapie postępowania sądowego; natomiast nie była podnoszona gdy powód wzywał przed procesem stronę pozwaną o uiszczenie przedmiotowych należności.

W tych okolicznościach brak było podstaw do uznania zarzutu naruszenia art. 233 kpc oraz art. 744 kc za zasadny.

Biorąc pod uwagę powyższe apelację oddalono po myśli art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje uzasadnienie w art. 98 par 1 kpc

i art. 99 kpc i 108 kpc.